

VIII. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Сагласно одредби члана 3. став 3. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 44/14, 14/15, 54/15, 96/15 – др. закон и 62/17 и 128/20) Управа царина као орган управе у саставу Министарства финансија обавља послове државне управе и стручне послове који се односе на: царинење робе, царински надзор и друге послове контроле путника и промета робе и услуга са иностранством, као и друге послове одређене законом.

Предлог закона о изменама и допунама Закона о царинској служби утицаће на проширење овлашћења, права и обавеза појединих царинских службеника која ће допринети бржем и ефикаснијем покретању и окончању царинско-прекршајног поступка а самим тим и већем приливу средстава у буџет наплатом новчаних казни у царинско-прекршајном поступку. С тим у вези, приступило се измени члана 48. закона којим је регулисано подношење захтева за покретање прекршајног поступка и издавање прекршајног налога.

1. Одређење проблема које овај закон треба да реши

1) Проширење круга царинских службеника овлашћених за подношење захтева за покретање прекршајног поступка

У досадашњој примени Закона о царинској служби („Сл. гласник РС“, бр. 95/18), који се примењује од 16. децембра 2018. године, суштински проблем који је уочен у пракси односи се на подношење захтева за покретање прекршајног поступка које овлашћење је важећим законским одредбама дато руководиоцу организационе јединице у чијој надлежности су послови везани за прекршајни поступак. Посебан проблем настаје када је учинилац прекршаја лице чије је пребивалиште односно боравиште ван царинског подручја Републике Србије а поступак се мора спровести по хитном поступку, односно у року од 48 сати од учињеног прекршаја.

Организационе јединице које су у Управи царина надлежне за послове прекршаја су Одсеци односно Реферати за царинско-управни и прекршајни поступак који се налазе у седишту царинарница. Како је у складу са важећим законским решењем, овлашћење за подношење захтева за покретање прекршајног поступка изворно законско овлашћење руководиоца организационе јединице у чијој надлежности су послови везани за прекршајни поступак, ово овлашћење се не може преносити на друга лица јер такву могућност закон није прописао. Ради решавања овог проблема предложеним решењима предвиђа се могућност да управник царинарнице, који према члану 11. Закона о царинској служби руководи радом царинарнице, у одсутности руководиоца организационе јединице у чијој надлежности су послови везани за прекршајни поступак, посебним решењем власти царинског службеника који има стечено високо образовање из научне области правних наука да врши овлашћења руководиоца организационе јединице у чијој надлежности су послови царинско-прекршајног поступка.

Проблем приликом потписивања тј. подношења захтева за покретање прекршајног поступка посебно отежава разумењеност организационих јединица Управе царина које се налазе дуж границе Републике Србије као и на читавој њеној територији, док се Одсеци односно Реферати за царинско-управни и прекршајни поступак налазе у седишту царинарница. Царински прекршаји се најчешће откривају на граничним прелазима а захтев за покретање прекршајног поступка потписује руководиоца организационе

јединице у чијој надлежности су послови везани за прекршајни поступак у седишту царинарнице које је понекад удаљено и више од 50 км од места извршења прекршаја. Да би руководилац организационе јединице у чијој надлежности су послови везани за прекршајни поступак потписао захтев за покретање прекршајног поступка у седишту царинарнице, губи се доста времена на превоз до седишта царинарнице, а рок од 48 часова за доношење одлуке у прекршајном поступку када је учинилац прекршаја лице чије је боравиште ван царинског подручја Републике Србије већ тече.

Како је решавање царинских прекршаја од изузетног значаја због наплате буџетских прихода, откривања кршења закона, као и спречавања илегалног уношења и изношења из Републике Србије динарских и страних средстава плаћања, уношења, изношења и провоза робе за коју су прописане посебне мере ради сигурности, заштите здравља и живота људи, животиња и биљака, заштите животне средине, историјских, уметничких и археолошких вредности, заштите интелектуалне или индустријске својине, проблем бржег и ефикаснијег подношења, тј. потписивања захтева за покретање прекршајног поступка потребно је решити на тај начин да се овај поступак ефикасно води а учинилац прекршаја казни у складу са законом. Такође, у циљу бржег процесуирања учиниоца царинског прекршаја чије је пребивалиште односно боравиште ван царинског подручја Републике Србије, новим законским решењем прописује се да захтев за покретање прекршајног поступка подноси руководилац организационе јединице где је царински прекршај учињен, на који начин се решава проблем који је до сада постојао у пракси када је овај захтев могао да поднесе искључиво руководилац организационе јединице у чијој надлежности су послови везани за прекршајни поступак. Такође, ново законско решење је да у њиховој одсутности, захтев за покретање прекршајног поступка подноси царински службеник кога управник царинарнице овласти посебним решењем.

2) Отклањање појединих техничких грешака у важећем тексту закона

У важећем тексту закона поткрале су се одређене техничке грешке у члану 48. закона који је новим решењима у потпуности измењен, затим у члану 97. где се брише став 4. који у идентичном тексту постоји у члану 89. важећег закона.

2. Циљеви који се доношењем овог закона постижу

Циљ који се постиже овим законом је успостављење делотворног, ефикасног и економичног вођења и окончања царинско-прекршајног поступка уз краће задржавање учиниоца у службеним просторијама Управе царина.

3. Друге могућности за решавање проблема

Остваривање постављених циљева није могуће без доношења закона при чему су разматране и друге могућности за решавање проблема.

У току анализе разматране су следеће могућности:

1. status quo - немењање важећег Закона,
2. доношење Закона о изменама и допунама Закона о царинској служби којим би се извршила корекција уоченог проблема.

Није могуће решавање поменутог проблема на другачији начин, имајући у виду да се ради о материји која се прописује законом.

Током анализе појединачних решења у Нацрту закона, разматрана су у два корака:

- у првом је разматрана потреба за изменама и допунама важећег закона;
- у другом, ако су измене и допуне биле неопходне, разматране су релевантне опције и утврђивала се најпожељнија опција са аспекта утврђених критеријума и приступило се изменама и допунама мањег обима - имплементирању нових решења у важећи текст закона.

4. Зашто је доношење овог закона најбоље за решавање проблема

Доношењем овог закона решава се проблем који се појавио у пракси приликом подношења захтева за покретање царинско-прекршајног поступка. Имајући у виду да је предложеним законским решењима проширен круг лица овлашћених за подношење захтева за покретање царинско-прекршајног поступка, као и за вршење овлашћења у вези поднетог захтева, предложеним законским решењима у потпуности ће се решити постојећи проблем.

1. На кога ће и како утицати предложена решења у овом закону

Предложена решења ће имати непосредан ефекат на:

- царинске службенике;
- учиниоце прекршаја.

5. Трошкови које ће примена овог закона изазвати код грађана и привреде, малих и средњих предузећа

Предлог закона неће изазвати директне додатне трошкове код грађана и привреде.

Основне користи предложеног начина регулисања овог питања су:

1. ефикаснији рад државних органа;
2. јачање интегритета царинских службеника;
3. уштеда времена потребног за покретање и вођење царинско-прекршајног поступка;

6) Да ли акт стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију

Имајући у виду да се Законом о царинској служби уређују послови царинске службе, унутрашње уређење и руковођење органом који обавља послове царинске службе, овлашћења, права, дужности и одговорности царинских службеника и намештеника, примена овог закона неће директно утицати на појаву нових привредних субјеката и на тржишну конкуренцију. Међутим, имајући у виду да се предложеним изменама и допунама закона омогућава ефикаснији рад Управе царина као органа државне управе и јача интегритет царинског службеника а самим тим и поверење у царинску службу, предложене измене и допуне ће индиректно утицати на стварање бољег привредног амбијента и већу правну сигурност да ће они који крше царинске прописе бити откривени и адекватно кажњени.

7. Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о Нацрту закона

Узимајући у обзир да је измена малог обима, јавна расправа није спроведена за поменути измену и допуну. У поступку припреме овог закона, од свих организационих

јединица Управе царина, као и царинарница као подручних организационих јединица, затражено је да дају своја мишљења и предлоге од којих су многа уважена и унета у текст Нацрта закона ради његовог побољшања. У складу са чланом 41. став 2. тачка 3. Пословника Владе, о обавези спровођења јавне расправе затражено је мишљење Одбора за привреду и финансије. Нацрт закона прослеђен је Републичком секретаријату за законодавство, Министарству државне управе и локалне самоуправе, Министарствау правде, Министарству за европске интеграције и Републичком секретаријату за јавне политике

8. Које ће мере бити предузете да би се остварили разлози доношења овог закона

Примена овог Закона подразумева спровођење следећих мера:

- доношење посебних решења којима управник царинарнице, у складу са чланом 48. став 2, у одсутности руководиоца организационих јединица у чијој надлежности су послови царинско – прекршајног поступка, може овластити царинског службеника који има стечено високо образовање из научне области правних наука на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету и најмање пет година радног искуства у струци, да врши овлашћења из става 1. овог члана;

- доношење посебних решења којима управник царинарнице, у складу са чланом 48. став 3, овлашћује одређене царинске службенике, да у одсутности руководиоца царинских испостава, царинских реферата или царинских пунктова где је царински прекршај учињен, подносе захтеве за покретање прекршајног поступка, када се поступак против лица чије је пребивалиште односно боравиште ван царинског подручја Републике Србије мора спровести хитно;

- пружање стручне и саветодавне помоћи царинским испоставама, царинским рефератима и царинским пунктовима у изради захтева за покретање прекршајног поступка месно и стварно надлежном прекршајном суду;

- успостављање јединствене евиденције царинско – прекршајног поступка у Информационом систему царинске службе који ће омогућити претрагу и извештавање по следећим критеријумима: правни основ, ЈМБГ односно ПИБ учиниоца прекршаја, име и презиме односно назив и седиште учиниоца прекршаја и тарифни став робе која је предмет царинског прекршаја.